

Addendum 'Iedereen doet mee'

Het integraal beleidsplan sociaal domein door de wasstraat

**Gemeente Staphorst
September 2025**

Addendum 'Iedereen doet mee'

Actualisatie van het integraal beleidsplan Sociaal Domein 2025

1. Inleiding

De gemeente Staphorst werkt binnen het sociaal domein aan een samenleving waarin iedereen mee kan doen. Dit doen we op basis van verschillende wetten en beleidsterreinen, zoals zorg, jeugd, werk en participatie. In februari 2022 hebben college en gemeenteraad één overkoepelende visie vastgesteld: het integraal beleidsplan sociaal domein 'Iedereen doet mee'. Dit plan vormt de basis voor ons beleid en onze aanpak.

Sindsdien is er veel veranderd. De samenleving staat voor nieuwe en urgente opgaven die in 2022 nog nauwelijks speelden. Deze veranderingen zijn aanleiding geweest om het collegeprogramma 2022–2026 in september 2024 te actualiseren. Ook binnen de samenleving zien we grote veranderingen, bijvoorbeeld op het gebied van:

- Zorg en jeugdzorg
- De sociale basis, preventie
- Vluchtelingen, asielzoekers en arbeidsmigranten
- Woningnood
- Bestaanszekerheid

Deze maatschappelijke veranderingen raken direct aan het sociaal domein. Ze maken duidelijk dat het bestaande beleid niet meer overal toereikend is. Om hier goed op in te spelen, hebben we dit addendum opgesteld: een aanvulling op het beleidsplan 'Iedereen doet mee'. Het bevat de noodzakelijke aanvullingen en aanpassingen, zodat het beleidsplan weer aansluit bij de realiteit van vandaag en bij de opgaven van morgen.

Met dit document laten we zien waar we als gemeente mee bezig zijn, waarom dat nodig is, en hoe we blijven werken aan een sterke, sociale en betrokken samenleving.

2. 'Iedereen doet mee'

De samenleving is complex en verandert snel. We willen dat iedereen mee kan (blijven) doen. Daarom slaan we in Staphorst de handen ineen. We werken samen met onze maatschappelijke partners om onze doelen te bereiken. Maatschappelijke partners zijn onder andere het onderwijs, het welzijnswerk, de bibliotheek, de GGD, De Kern, Carinova, Stichting Schuilplaats, het jongerenwerk en MEE Samen. We geven de samenwerking vorm vanuit het programma 'Gezond Meedoen Staphorst!'.

Binnen het sociaal domein van de gemeente Staphorst werken we resultaatgericht. Dat betekent dat we onze ambities, samen met maatschappelijke partners, vertalen naar maatschappelijke resultaten. Onze activiteiten zijn vervolgens gericht op het realiseren van die resultaten – op zichtbare en merkbare veranderingen in het leven van inwoners en in de samenleving.

Vanaf het begin van 'Iedereen doet mee' gebruiken we de methodiek Kwaliteitskompas om de kwaliteit van onze activiteiten en de effecten ervan te volgen. Het Kwaliteitskompas helpt ons om gestructureerd te werken en om te leren van wat we doen – via feedback van betrokkenen en input van inwoners. Het is een praktische manier om de PDCA-cyclus (Plan, Do, Check, Adapt) toe te passen in ons werk.

In de eerste jaren lag de nadruk vooral op het plannen en uitvoeren van activiteiten. Inmiddels zijn we ook bezig met de volgende stap: het monitoren van wat de inzet oplevert. Voor de grote wetten van het sociaal domein (Wmo, Jeugdwet en Participatiewet) is hiervoor al enkele jaren de monitor sociaal domein beschikbaar. Deze wordt jaarlijks gedeeld met de raad.

Voor andere onderdelen van het sociaal domein, zoals preventie en de sociale basis, zijn we samen met onze maatschappelijke partners bezig met het opstellen van een monitoringsplan. Partners formuleren prestatie-indicatoren en maken afspraken over het evalueren van hun activiteiten. We zijn onderweg, maar nog niet zover dat we een integraal beeld kunnen laten zien. Deze ontwikkeling vraagt om aandacht, samenwerking en tijd, maar is een belangrijke stap richting een meer lerende en samenhangende praktijk.

Het beleidsplan fungeert als kader voor ons handelen. Het vormt de basis voor het inzetten van middelen, zoals subsidies, om maatschappelijke veranderingen mogelijk te maken. Door maatschappelijke ontwikkelingen is het nodig om het beleidsplan te actualiseren. Het Kwaliteitskompas helpt ons om het denkproces te structureren en keuzes goed te onderbouwen.

3. Leeswijzer

In dit document leest u over vijf belangrijke ontwikkelingen die invloed hebben op het sociaal domein van gemeente Staphorst. Deze ontwikkelingen zijn nieuw of urgenter geworden sinds het opstellen van het beleidsplan 'Iedereen doet mee' in 2022. Daarom voegen we met dit document een aanvulling toe op dat plan.

We leggen in dit document uit:

- Wat de vijf grote ontwikkelingen zijn die nu spelen;
- Waarom deze belangrijk zijn voor het sociaal domein;
- Wat dit betekent voor het bestaande beleid.

In hoofdstuk 9 leest u welke onderdelen van het beleidsplan 'Iedereen doet mee' zijn aangepast of aangevuld. Ook hebben we sommige teksten verbeterd.

In hoofdstuk 10 staat vervolgens het nieuwe overzicht van de maatschappelijke resultaten.

4. Ontwikkelingen in de zorg

Wat is er aan de hand?

De druk op het zorgstelsel neemt toe: steeds meer mensen hebben zorg nodig, terwijl het aantal beschikbare zorgprofessionals afneemt. Dit leidt tot knelpunten in toegankelijkheid, kwaliteit en betaalbaarheid van zorg. Tegelijkertijd groeit het besef dat gezondheid meer is dan afwezigheid van ziekte. Het gaat ook om welzijn, veerkracht en preventie. Om de zorg toekomstbestendig te maken, zijn landelijke programma's opgezet:

- Integraal Zorgakkoord (IZA): gericht op toegankelijke, kwalitatieve en betaalbare zorg.
- Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA): stimuleert een gezonde en actieve levensstijl.
- Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA): legt nadruk op de rol van gemeenten in zorg en welzijn.

Daarnaast is er de Hervormingsagenda Jeugd (2023), die de jeugdzorg structureel wil verbeteren en financieel houdbaar maken.

Wat betekent dit?

De landelijke akkoorden IZA, GALA en de Hervormingsagenda Jeugd geven richting aan hoe zorg en ondersteuning in Nederland anders georganiseerd moeten worden. Ze vragen om een verschuiving van specialistische zorg naar meer preventie en gezondheid, dichtbij mensen. Gemeenten krijgen hierin een grotere rol en meer ruimte om lokaal te investeren in welzijn, samenwerking en een sterke sociale basis. IZA (AZWA) en GALA richten zich op de hele levensloop (van 0 tot 100 jaar), terwijl de Hervormingsagenda zich specifiek op jeugd focust. Alle drie benadrukken het belang van een stevige sociale en pedagogische basis als fundament voor toekomstbestendige zorg. Voor jeugdzorg betekent dit onder andere: het versterken van de basis, het verbeteren van de toegang tot hulp, en het samen leren en verbeteren. Tegelijkertijd staan gemeenten onder financiële druk. In 2026 wordt een daling van inkomsten verwacht, wat vraagt om slimme keuzes en duurzame samenwerking.

Wat betekent dit voor Staphorst?

In gemeente Staphorst pakken we deze ontwikkelingen gezamenlijk op met onze maatschappelijke partners, binnen het platform 'Gezond Meedoen Staphorst!'. De afgelopen jaren is hierin al veel bereikt op het gebied van gezondheid, preventie en het versterken van de sociale basis. We vertalen de landelijke kaders naar lokale uitvoering¹, binnen de koers van ons integrale beleidsplan 'Iedereen doet mee!'. Daarbij zorgen we voor samenhang tussen programma's, zetten in op duurzame samenwerking en richten ons op het versterken van de leefomgeving van onze inwoners. Preventie en nabijheid staan centraal in onze aanpak.²

¹ Voorbeeld van zo'n lokale uitvoering is 'Middelengebruik' dat tegelijk met deze actualisatie wordt aangeboden aan de gemeenteraad

² Zie ook hoofdstuk 10 Meer informatie bij 'ontwikkelingen in de zorg'

5. Ontwikkelingen in de sociale basis

Wat is er aan de hand?

De samenleving is in beweging. Mensen leven steeds individueler, maar juist de behoefte aan nabijheid, ondersteuning en ontmoeting groeit. Steeds meer mensen en organisaties zien dat een sterke sociale basis³ essentieel is voor een gezonde en veerkrachtige samenleving. Dit besef klinkt ook door in landelijke afspraken zoals Integraal Zorgakkoord (IZA - AZWA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), waarin gemeenten worden opgeroepen om te investeren in preventie, vroegsignalering en samenwerking over domeinen heen.

De urgentie is groot: de druk op zorg en ondersteuning neemt toe, terwijl personeel en middelen steeds schaarser worden. Het moet dus anders – en dat kan ook, door sterker in te zetten op de sociale basis. In een samenleving die steeds individueler wordt, is het belangrijk om opnieuw te investeren in samenhang, nabijheid en onderlinge betrokkenheid. Een goed georganiseerde sociale basis helpt mensen om zich gezien, gehoord en geholpen te voelen – vaak de eerste stap om weer mee te doen.

Wat betekent dit?

Een sterke sociale basis ontstaat niet vanzelf. Het vraagt om bewuste keuzes en samenwerking tussen inwoners, professionals en organisaties. Landelijke rapporten benadrukken dat een goed functionerende sociale basis bijdraagt aan het voorkomen van zwaardere zorg, het versterken van gemeenschapszin en het vergroten van de veerkracht van mensen.

Dat betekent investeren in nabijheid: voorzieningen en mensen die zichtbaar en bereikbaar zijn in de buurt. Het vraagt ook om verbinding: tussen formele en informele netwerken, tussen zorg en welzijn, en tussen verschillende leefdomeinen. En het vraagt om flexibiliteit: ruimte om lokaal te doen wat nodig is, met inzet van mensen en middelen die passen bij de context van een dorp of wijk.

Wat betekent dit voor Staphorst?

In Staphorst werken we aan het versterken van de sociale basis door voorzieningen, mensen en initiatieven beter met elkaar te verbinden. We zetten in op een brede welzijnsfunctie die zichtbaar is in de buurt en dichtbij mensen staat. Denk aan jongerenwerk, buurtgerichte ondersteuning, vrijwilligersinitiatieven en informele zorg. Deze vormen samen het fundament waarop inwoners kunnen bouwen – vaak nog vóórdát professionele hulp nodig is.

We merken dat de druk op deze sociale basis toeneemt. Een duidelijk voorbeeld is dat sommige jongeren vanaf 14 jaar uit beeld raken. Zij krijgen niet de lichte ondersteuning die nodig is om zich goed te ontwikkelen naar volwassenheid. Ook is het lastig om goed aan te sluiten bij landelijke opgaven zoals Valpreventie en Welzijn op Recept, die juist vragen om een sterke verbinding tussen zorg en sociaal domein. Als we de sociale basis willen versterken en toekomstbestendig maken, vraagt dat om gerichte keuzes en slimme inzet van mensen, middelen en samenwerking. Een investering in de kracht van de gemeenschap, zodat inwoners zich gezien, gehoord en geholpen voelen

³ De sociale basis is het geheel van voorzieningen, activiteiten en relaties in buurten en wijken die bijdragen aan ontmoeting, ondersteuning en meedoen. Het gaat om plekken en initiatieven waar mensen elkaar helpen, zich verbonden voelen en waar (hulp)vragen zoveel mogelijk in het gewone leven worden opgelost - vaak nog vóórdát professionele hulp nodig is.

6. Ontwikkelingen vluchtelingen

Wat is er aan de hand?

Door aanhoudende conflicten en instabiliteit in de wereld is het vluchtelingenvraagstuk urgenter geworden. Gemeenten in Nederland worden geconfronteerd met een groeiende verantwoordelijkheid voor opvang, integratie en ondersteuning van verschillende groepen: Ontheemden uit Oekraïne, asielzoekers en noodopvang, Alleenstaande minderjarige vreemdelingen en vreemdelingen met een verblijfstatus.⁴ De druk op lokale voorzieningen neemt toe. Er is behoefte aan een integrale aanpak die verder gaat dan alleen huisvesting. In de regio IJsselland, waar Staphorst deel van uitmaakt, werken 11 gemeenten samen aan deze opgaven.

Wat betekent dit?

De opvang en integratie van vluchtelingen en asielzoekers is niet langer een tijdelijke opgave, maar een structureel onderdeel van het gemeentelijk beleid. De komst van mensen uit conflictgebieden en andere landen vraagt om een brede en samenhangende aanpak, waarbij huisvesting, onderwijs, zorg en participatie met elkaar verbonden zijn.

Gemeenten worden uitgedaagd om deze verantwoordelijkheid niet versnipperd op te pakken, maar als één geheel. Dat betekent dat verschillende afdelingen binnen de gemeente moeten samenwerken, en dat maatschappelijke partners actief betrokken zijn bij het vormgeven van ondersteuning. Het gaat om meer dan alleen praktische voorzieningen; het vraagt om een visie op samenleven, waarin nieuwkomers zich welkom en gezien voelen, en waarin ze de kans krijgen om mee te doen.

De regionale samenwerking binnen IJsselland biedt hiervoor een kader, maar de invulling is lokaal. Elke gemeente, dus ook Staphorst, moet keuzes maken die passen bij de eigen schaal, cultuur en gemeenschap.

Wat betekent dit voor Staphorst?

In Staphorst is het vraagstuk rond vluchtelingen en asielzoekers inmiddels een vast onderdeel van het gemeentelijk beleid. Sinds 2023 is er een programma ingericht dat zich specifiek richt op mensen met deze specifieke migratieachtergrond.

Met de vaststelling van de nota 'Perspectief op opvang vluchtelingen' eind 2024 heeft de gemeenteraad richting gegeven aan deze aanpak. Het is een beweging die vraagt om betrokkenheid, flexibiliteit en continuïteit. Staphorst kiest ervoor om nieuwkomers niet alleen op te vangen, maar hen ook actief te laten deelnemen aan de samenleving.

De gemeente heeft gekozen voor een integrale benadering, waarbij inburgering, onderwijs, zorg en werk niet los van elkaar worden gezien. In de praktijk betekent dit dat kinderen en jongeren toegang krijgen tot passend onderwijs, dat volwassenen worden begeleid richting werk, en dat er aandacht is voor gezondheid en welzijn. De samenwerking met partners zoals welzijnsorganisaties, scholen en vrijwilligers speelt hierin een belangrijke rol. Dat gebeurt onder andere via het programma Gezond Meedoen Staphorst, waarin ontmoeting, participatie en ondersteuning samenkomen.

⁴ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/asielbeleid/vraag-en-antwoord/soorten-opvang-asielzoekers>

7. Ontwikkelingen Wonen

Wat is er aan de hand?

In heel Nederland is sprake van woningnood. De vraag naar betaalbare en passende woonruimte groeit sneller dan het aanbod. Dit komt door demografische ontwikkelingen, veranderende woonwensen en een achterblijvende bouwproductie. Gemeenten staan voor de uitdaging om voldoende woningen te realiseren, terwijl de druk op de leefomgeving en voorzieningen toeneemt. De woningbouwopgave is omvangrijk en leidt tot een forse toename van het aantal inwoners.

Ook in Staphorst is deze opgave voelbaar. De gemeente groeit en als alle plannen worden uitgevoerd, neemt de woningvoorraad toe met een derde. Van circa 6000 woningen nu naar 8000 woningen in 2040. Daarmee stijgt het inwoneraantal naar ongeveer 24.000. Deze groei heeft directe gevolgen voor het samenleven in Staphorst en stelt nieuwe eisen aan de sociale infrastructuur.

Wat betekent dit?

Een groeiende gemeente vraagt om meer dan stenen en straten. Het gaat om het creëren van een leefomgeving waarin mensen zich thuis voelen, mee kunnen doen en zich kunnen ontwikkelen. Dat betekent dat de fysieke en sociale kant van wonen hand in hand moeten gaan. De inrichting van buurten en kernen moet in alle opzichten praktisch zijn en bijdragen aan gezondheid, veiligheid en gemeenschapsvorming.

In Staphorst wordt daarom gewerkt aan een toekomstbestendige woon- en leefomgeving, waarin het gedachtegoed van Positieve Gezondheid centraal staat. Dat betekent dat we niet alleen kijken naar wat mensen nodig hebben, maar ook naar wat hen veerkracht geeft. Door samen met inwoners te praten over hun leefomgeving, ontstaat ruimte voor een ander gesprek: wat maakt een buurt leefbaar, wat helpt mensen om mee te doen en zich verbonden te voelen?

Een belangrijke voorwaarde hiervoor is een sterke sociale infrastructuur: voorzieningen, netwerken en ondersteuning die bijdragen aan ontmoeting, participatie en onderlinge betrokkenheid. Alleen als we hierin investeren, kunnen we de groei van de gemeente op een veerkrachtige manier opvangen.

Wat betekent dit voor Staphorst?

Om voorbereid te zijn op de groei, versterkt Staphorst de samenwerking tussen het fysieke en sociale domein. Deze samenwerking krijgt bijvoorbeeld vorm in het Volkshuisvestingsprogramma, waarin wonen, zorg en ondersteuning samenkomen. Het Volkshuisvestingsprogramma kijkt niet alleen naar woningen, maar ook naar de mensen die erin wonen en wat zij nodig hebben om goed te kunnen leven.

Voor mensen in een kwetsbare positie is passende woonruimte extra belangrijk. Denk aan ouderen, mensen met een migratieachtergrond, mensen die uitstromen uit instellingen, en dak- en thuisloze inwoners. Zij concurreren vaak met andere woningzoekenden om de schaarse betaalbare woningen. Daarom zet Staphorst in op woonvormen die zorg en ondersteuning combineren, zodat ook deze groepen een plek vinden in de gemeenschap.

Door deze integrale aanpak zorgen we ervoor dat Staphorst niet alleen groeit in woningen, maar ook in leefbaarheid, verbondenheid en veerkracht.⁵

⁵ Zie ook hoofdstuk 11 Bijlage 2 - Meer informatie bij 'ontwikkelingen Wonen'

8. Ontwikkelingen bestaanszekerheid

Wat is er aan de hand?

In Nederland groeit de aandacht voor bestaanszekerheid. Mensen moeten niet alleen kunnen rondkomen, maar ook mee kunnen doen in de samenleving. De economische druk, stijgende kosten van levensonderhoud en onzekerheid over werk en inkomen maken dat steeds meer huishoudens moeite hebben om het hoofd boven water te houden.

Het kabinet heeft in de Voorjaarsnota 2025 maatregelen aangekondigd om het socialezekerheidsstelsel eenvoudiger en toegankelijker te maken. Tegelijkertijd is er een groeiend besef dat regels en verplichtingen binnen de Participatiewet niet voor iedereen hetzelfde uitpakken. Mensen in kwetsbare situaties hebben soms meer ruimte nodig om hun leven op orde te krijgen.

Daarom is het wetsvoorstel Participatiewet in Balans ontwikkeld. Dit voorstel wil de uitvoering van de wet menselijker maken, met meer vertrouwen, eenvoud en maatwerk. Gemeenten krijgen meer ruimte om ondersteuning af te stemmen op de persoonlijke situatie van inwoners.

Wat betekent dit?

Bestaanszekerheid gaat over meer dan financiële ondersteuning. Het gaat om het bieden van rust, perspectief en mogelijkheden om mee te doen. Gemeenten krijgen een grotere verantwoordelijkheid om mensen in kwetsbare posities te ondersteunen op een manier die bij hen past.

Dat vraagt om een andere manier van werken: minder regels, meer vertrouwen. Het betekent dat professionals ruimte krijgen om maatwerk te bieden, en dat inwoners niet langer vastlopen in ingewikkelde procedures. De focus verschuift van controle naar begeleiding, van standaardoplossingen naar persoonlijke ondersteuning.

Ook vraagt het om samenwerking met maatschappelijke organisaties, kerken en vrijwilligers. Zij kennen de mensen achter de cijfers en kunnen helpen om signalen vroeg op te vangen en passende hulp te bieden.

Wat betekent dit voor Staphorst?

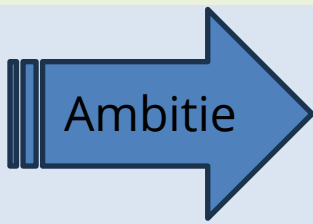
In Staphorst speelt de gemeente een actieve rol in het versterken van bestaanszekerheid. Vanuit de Participatiewet en de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening wordt gewerkt aan ondersteuning voor inwoners die het financieel moeilijk hebben. In 2024 heeft de Rekenkamer een onderzoek uitgevoerd naar het armoedebeleid. De gemeenteraad heeft de conclusies overgenomen en besloten om de minimaregelingen te vernieuwen en de samenwerking met maatschappelijke partners te versterken.

De invoering van de Participatiewet in Balans biedt Staphorst de kans om de uitvoering menselijker te maken. Dat betekent dat inwoners sneller en eenvoudiger hulp kunnen krijgen, en dat er meer ruimte komt voor maatwerk. Professionals krijgen het vertrouwen om te doen wat nodig is, en inwoners worden benaderd vanuit hun mogelijkheden in plaats van hun beperkingen.

Staphorst kiest voor een aanpak waarin bestaanszekerheid niet alleen een beleidsdoel is, maar een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Samen met partners in de samenleving bouwen we aan een gemeente waarin iedereen mee kan doen en zich gesteund voelt. Hiervoor wordt een uitvoeringsplan opgesteld.⁶

⁶ Dit uitvoeringsplan is tegelijkertijd met de actualisatie van het beleidsplan bij de gemeenteraad

9. Aanvullingen en wijzigingen 'Iedereen doet mee'

Opgroeien en ontwikkelen

Alle inwoners tussen de -9 maanden en 27 jaar groeien gezond, veilig en kansrijk op.

Aanvullingen en wijzigingen 'opgroeien en ontwikkelen'

Er zijn drie thema's binnen Opgroeien & Ontwikkelen. Per thema zijn de wijzigingen aangegeven.

Algemene opmerkingen:

1. De maatschappelijke resultaten 2, 5 en 10 zijn ondergebracht bij hetzelfde thema, omdat ze allemaal betrekking hebben op veerkracht en weerbaarheid.
2. Maatschappelijk 10 en 12 zijn onder een ander thema geplaatst, omdat dit passender is.

Ambitie Opgroeien en ontwikkelen

Alle kinderen inwoners tussen de -9 maanden en 27 jaar in Staphorst groeien gezond, veilig en kansrijk op.

- ✓ *In de ambitie hebben we het woord 'kinderen' vervangen door 'inwoners' in verband met de leeftijdsgrens van 27 jaar.*

Thema 'Gezond opgroeien'

- 1 Ouders zijn zich bewust van een gezonde leefstijl van opgroeiende kinderen, waarbij specifieke aandacht is voor middelengebruik en het Rijksvaccinatieprogramma

- ✓ *Rijksvaccinatieprogramma toegevoegd;*

Want:

Uit actuele cijfers over het Rijksvaccinatieprogramma blijkt dat de vaccinatiegraad in gemeente Staphorst is gedaald naar 69% (cijfers 2024, GGD IJsselland). De minimaal nodige vaccinatiegraad is volgens de Wereldgezondheidsorganisatie 90%. Dat betekent dat minimaal negen van de tien kinderen ingeënt moeten zijn om een uitbraak te voorkomen en baby's en mensen die niet gevaccineerd zijn te beschermen. Steeds minder kinderen nemen deel aan het Rijksvaccinatieprogramma (RVP). Doordat de groepsimmunitet hierdoor afneemt, neemt het risico op uitbraken toe.⁷ Om hier aandacht aan te besteden hebben we dit opgenomen in het maatschappelijk resultaat.

- ✓ *Middelengebruik toegevoegd i.p.v. drugsgebruik*

Want:

Uit de Gezondheidsmonitor Jongvolwassenen 2024 (GGD IJsselland) blijkt dat het middelengebruik onder jongvolwassenen in Staphorst relatief laag is vergeleken met de regio. Zo heeft 10% in de afgelopen vier weken cannabis gebruikt (landelijk 15%) en 6% andere drugs. Het rioolwateronderzoek van 2023 bevestigt dat het drugsgebruik in Staphorst minimaal is. Wel valt op dat alcoholgebruik een grotere rol speelt: 25%

⁷ <https://rijksvaccinatieprogramma.nl/vaccinaties/twijfels>

- van de jongvolwassenen in de regio is een zware drinker (31% mannen, 19% vrouwen). Daarom ligt de focus in het beleid op alcoholgebruik in plaats van drugsgebruik
- 2 Meer kinderen en jongeren voelen zich weerbaar.
 - ✓ *Jongeren toegevoegd aan dit maatschappelijk resultaat.*
 - 3 Jeugdigen met een ondersteuningsvraag krijgen passende en op ontwikkeling gerichte ondersteuning krijgen.
 - 4 Ouders en jeugdigen kennen de weg naar preventief aanbod; de drempel ernaartoe is laag. En er wordt eerder en meer gebruik gemaakt van het preventief aanbod. ~~ook in een vroegtijdig stadium eerder~~ gebruik van maken
 - ✓ *Wijziging in verband met duidelijkheid.*
 - 12 Ouders beschikken over sterke opvoedvaardigheden, zodat hun kind zich optimaal kan ontwikkelen
 - ✓ *Technische wijziging; logischer plek*
 - 5 Ouders mentaal sterk en veerkrachtig zijn en dit in de opvoeding kunnen overbrengen op de kinderen
 - ✓ *Dit maatschappelijk resultaat is verwerkt in MR 12, 10 en 32.*
 - 10 Ouders en jongeren kinderen kunnen omgaan met veranderingen en uitdagingen in hun leven en hier zelf de regie over hebben
 - ✓ *Technische wijziging*

Thema Veilig opgroeien

6. Huiselijk geweld en kindermishandeling is voorkomen, of gestopt.
 - ✓ *Hierbij hoort ook het uitvoering geven aan het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming.*
- 7.a. *Meer kinderen groeien op in een veilige en stabiele thuissituatie, waarin ouders respectvol met elkaar omgaan en verantwoordelijkheid nemen voor hun rol als opvoeders.*
 - ✓ *Toegevoegd*
7. ~~Meer ouders bij een scheiding op een voor henzelf en voor de kinderen constructieve manier uit elkaar gaan~~
- 7.b. *Meer ouders gaan bij een echtscheiding op een respectvolle en zorgvuldige manier uit elkaar, met oog voor het welzijn van hun kinderen en vanuit hun gezamenlijke verantwoordelijkheid als opvoeders.*
 - ✓ *Wijziging, zodat duidelijker is waar het om gaat.*

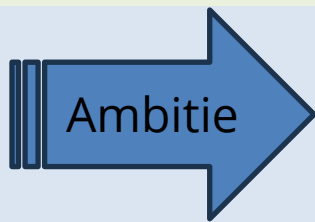
Thema Kansrijk opgroeien

- 8 Alle kinderen krijgen de ondersteuning die nodig is voor een gelijkwaardige start in het primair onderwijs
- 9 Meer (anderstalige) kinderen gaan zonder onderwijsachterstanden naar het voortgezet onderwijs.
- 11 Jongeren succesvol hun schoolloopbaan doorlopen, voldoende gekwalificeerd de arbeidsmarkt betreden met een startkwalificatie⁸ de arbeidsmarkt.
 - ✓ *Technische wijziging in verband met leesbaarheid.*

⁸ Een startkwalificatie is het minimale onderwijsniveau dat jongeren nodig hebben om een goede kans te maken op duurzaam werk. Het gaat om een diploma havo, vwo of mbo niveau 2 of hoger.

De verplichting om een startkwalificatie te behalen komt voort uit de kwalificatieplicht, die is geregeld in de Leerplichtwet.

Gemeenten hebben hierin een wettelijke taak: zij moeten samen met scholen en regionale doorstroompunten (RMC-regio's) jongeren begeleiden richting het behalen van een startkwalificatie.

Meedoen

Inwoners kunnen naar eigen mogelijkheden meedoen in de samenleving

Aanvullingen en wijzigingen 'Meedoen'

Er zijn twee thema's onder de pijler Meedoen. Per thema zijn de wijzigingen aangegeven.

Thema Participatie

We geven met name binnen dit thema uitvoering aan de ontwikkelingen op het gebied van armoede, vluchtelingen, asielzoekers en arbeidsmigranten en de ontwikkelingen in het kader van de Participatiewet in Balans.

- 13. Meer inwoners die werkzoekend zijn weer passend in het arbeidsproces meedoen
- 13.a Meer inwoners werken of participeren, waar nodig met ondersteuning.
- 13.b Meer inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt ontwikkelen zich.
 - ✓ *De participatiewet in balans is een nieuwe ontwikkeling. De uitwerking daarvan wordt toegevoegd aan het thema Participatie. Daarom is op maatschappelijk resultaat 13 een toevoeging gedaan.*
- 14 Meer inwoners beschikken over basisvaardigheden waardoor ze zelfstandig kunnen functioneren en zich persoonlijk kunnen ontwikkelen.
 - ✓ *Wijziging, zodat duidelijker is waar het om gaat.*
- 15 Nieuw binnekomende Vluchtelingen en arbeidsmigranten in staat zijn om actief doen actief mee in de samenleving
 - ✓ *Wijziging, zodat duidelijker is waar het om gaat.*
- 16 Meer inwoners vrijwilligerswerk doen vanuit hun persoonlijke ontwikkeling en/of maatschappelijke betrokkenheid, met specifieke aandacht voor kwetsbare inwoners.
 - ✓ *Maatschappelijk resultaat 16 vervalt, omdat het een indicator is geworden van maatschappelijk resultaat 24.*
- 17 Er minder inwoners zijn die te maken krijgen met terugkerende schuldenproblematiek
Meer inwoners hebben grip op hun financiën of krijgen daarbij hulp.
 - ✓ *Taalkundige wijziging in verband met leesbaarheid.*
- 18 Er meer kinderen uit een gezin met een inkomen tussen 101% en 110% van het sociaal minimum inkomen, meer inwoners kunnen nemen deel aan sociale-, sport- en culturele activiteiten, met specifieke aandacht voor kinderen die opgroeien in een gezin met een lage sociaal-economische status.
 - ✓ *Maatschappelijk resultaat 18 was gericht op kinderen. Dit is nu gericht op alle inwoners.*

Thema Durf te vragen

- 21 Inwoners eerder hun (hulp)vraag *durven* stellen, zodat zij op tijd passende ondersteuning krijgen
 - ✓ *Het woord durven is toegevoegd.*

- 22 Inwoners en professionals kunnen onderwerpen als middelengebruik, huiselijk geweld, seksualiteit grensoverschrijdend gedrag en suicide *signaleren en* bespreekbaar maken en weten waar ze terecht kunnen met hun vragen.
- ✓ *Het woord 'signaleren' toegevoegd. Signaleren is voorwaardelijk om het bespreekbaar te kunnen maken. 'Seksualiteit' vervangen door grensoverschrijdend gedrag*

Samenleven

Inwoners kijken naar elkaar om en zijn betrokken bij hun directe omgeving

Aanvullingen en wijzigingen 'Samenleven'

Er zijn nu vier thema's onder de pijler Samenleven. Per thema zijn de aanvullingen en wijzigingen aangegeven.

Ambitie Samenleven

Inwoners kijken naar elkaar om, ~~geven invulling aan hun verantwoordelijkheid VOOR~~ en zijn betrokken bij hun (directe) omgeving.

- ✓ *Wijziging, zodat duidelijker is waar het om gaat.*

Onder de ambitie samenleven is er aandacht voor huishoudens in een kwetsbare positie. We richten ons op een integrale aanpak. Van inzet op een kansrijke start tot het extra investeren in opbouwwerk. Er is extra aandacht voor specifieke doelgroepen, zoals mensen met een beperking en/of een chronische aandoening, mensen met een lage sociaaleconomische status (SES), mensen zonder betaald werk, mensen met overgewicht, ouderen en nieuwkomers.

Thema Inclusie

We geven binnen dit thema ook uitvoering aan het Volkshuisvestingsprogramma 'Wonen en Zorg'.

Onderdeel van dit programma is: wonen, ondersteuning en zorg voor ouderen, mensen met een beperking en mensen met een ondersteuningsbehoefte.

19. (Alle) inwoners voelen zich gerespecteerd in onze gemeente, waarbij er in het bijzonder aandacht is voor inwoners uit groepen die relatief vaak te maken hebben met onbegrip en uitsluiting.
- ✓ *Toelichting:*
Het volkshuisvestingsprogramma vraagt gemeenten expliciet om aandacht te hebben voor zogeheten 'aandachtsgroepen' op de woningmarkt. Dit zijn mensen die door hun situatie – zoals een beperking, psychische kwetsbaarheid of migratieachtergrond – extra risico lopen op uitsluiting. Inclusie betekent dat zij volwaardig kunnen meedoen en zich gezien en gewaardeerd voelen in hun leefomgeving
20. Meer inwoners, die ondersteuning nodig hebben bij het zelfstandig wonen, kunnen blijven wonen in de eigen leefomgeving.

✓ *Toelichting:*

De landelijke programma's zoals WOZO ('Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen') en 'Een thuis voor iedereen' zetten in op het principe: zelf als het kan, thuis als het kan, digitaal als het kan. Gemeenten worden gestimuleerd om woonvormen te ontwikkelen die zorg en ondersteuning combineren, zodat mensen langer zelfstandig kunnen blijven wonen in een vertrouwde omgeving.

Thema Mantelzorg

23. Meer mantelzorgers kunnen hun mantelzorgtaken in balans uitvoeren. aansluitend bij hun persoonlijke leven Er is speciale aandacht voor jonge en werkende mantelzorgers.

✓ *Wijziging, zodat duidelijker is waar het om gaat.*

Thema Voor elkaar, met elkaar

Ook binnen dit thema geven we uitvoering aan het Volkshuisvestingsprogramma.⁹

24. Meer inwoners zich verantwoordelijk voelen zetten zich in voor elkaar en voor de directe leefomgeving.

✓ *Wijziging, zodat duidelijker is waar het om gaat.*

25. Inwoners van de wijken die extra aandacht nodig hebben, ervaren dat de leefbaarheid in hun omgeving is verbeterd ten opzichte van 2021.

De leefbaarheid in alle wijken goed is.

✓ *Wijziging, zodat duidelijker is waar het om gaat.*

26. Inwoners ervaren dat de betrokkenheid van burgers bij hun directe omgeving wordt gewaardeerd. Meer inwoners ontmoeten elkaar en voelen zich verbonden met elkaar.

✓ *Wijziging, zodat duidelijker is waar het om gaat.*

28. Minder inwoners ervaren eenzaamheid

✓ *Dit maatschappelijk resultaat is verplaatst.*

Thema Sociale infrastructuur

✓ *Thema + maatschappelijk resultaat toegevoegd*

Want:

De sociale infrastructuur omvat het geheel van voorzieningen en diensten die essentieel zijn voor de leefbaarheid van de gemeente. Het gaat bijvoorbeeld om de toegang tot gezondheidszorg, onderwijs, openbaar vervoer, recreatie- en sportvoorzieningen, en plaatsen voor sociale ontmoeting. Daarnaast gaat het om diensten zoals maatschappelijke ondersteuning en welzijnsorganisaties die bijdragen aan de sociale cohesie en erbij horen binnen een gemeenschap. Een goed functionerende sociale infrastructuur is noodzakelijk om ervoor te zorgen dat inwoners niet alleen hun basisbehoeften kunnen vervullen, maar ook kansen hebben om zich te ontwikkelen, deel te nemen aan sociale activiteiten, en verbindingen te leggen met anderen. Dit draagt bij aan een veilige, duurzame en veerkrachtige samenleving waarin iedereen zich thuis kan voelen.

De sociale infrastructuur in Staphorst schiet momenteel tekort. Een knelpunt dat ook wordt erkend bij de actualisatie van het collegeprogramma in 2024. Het verbeteren van de sociale infrastructuur is daarom een belangrijke opgave voor gemeente Staphorst.

⁹ 250728. Het Volkshuisvestingsprogramma is eind 2025 gereed.

29. (Tegelijk met de woningbouwopgave) de sociale infrastructuur versterken. Een toekomstbestendige en gezonde woon- en leefomgeving te realiseren, waar de mens centraal staat.

Aanvullingen en wijzigingen 'Gezondheid'

Er zijn drie thema's onder de pijler Gezondheid. Per thema hebben we de aanvullingen en wijzigingen aangegeven.

Ambitie Gezondheid

Inwoners ervaren hun leven vanuit het gedachtegoed 'positieve gezondheid' als gezond.

Inwoners leven gezond en zijn vitaal.

- ✓ *Wijziging, zodat duidelijker is waar het om gaat.*

Thema Gezonde leefstijl

- 27 Inwoners zich fysiek en mentaal gezonder voelen, met specifieke aandacht voor inwoners met een lage sociaal-economische status en ouderen.

Thema Psychische Mentale gezondheid

- 32 Inwoners mentaal veerkrachtig zijn en kunnen omgaan met druk, stress, uitdagingen en teleurstellingen

- ✓ *Maatschappelijk resultaat toegevoegd,*

Want:

Mentale gezondheid en weerbaarheid zijn essentiële voorwaarden voor gezond leven en opgroeien.

Bijna twee derde van de psychische aandoeningen begint vóór het 25e levensjaar, wat kan leiden tot langdurige mentale gezondheidsproblemen.

- 28 Inwoners van alle leeftijdscategorieën zich minder eenzaam voelen

- ✓ *Maatschappelijk resultaat is ondergebracht bij het thema samenleven.*

- 29 ~~Minder inwoners suicide plegen.~~

- ✓ *Wordt indicator van maatschappelijk resultaat 32*

Thema Gezonde leefomgeving

- ✓ *Toevoeging:*

De fysieke en sociale omgeving waarin mensen wonen, werken en leven, heeft grote invloed op hun gezondheid. Een positieve gezonde leefomgeving draagt bij aan preventie en welbevinden, en ook aan gezonde werknemers en een aantrekkelijk economisch vestigingsklimaat.

Een gezonde woon- en leefomgeving stimuleert inwoners om hun gezondheid te verbeteren. Denk

aan veilige, duurzame en klimaatbestendig buurten en kernen, met goed bereikbare fiets- en wandelpaden. In de buurt zijn ontmoetingsplekken, voorzieningen en activiteiten die voor iedereen toegankelijk zijn.

30 Er zijn meer inwoners die bewegen, sporten en cultureel actief zijn

31 ~~Meer inwoners ervaren dat openbare voorzieningen en ruimtes voor hen toegankelijker zijn geworden met specifieke aandacht voor inwoners met een beperking.~~

In de buurt zijn ontmoetingsplekken, voorzieningen en activiteiten. De openbare ruimte is toegankelijk voor iedereen.

✓ *Wijziging, zodat het duidelijker is.*

10. Geactualiseerde maatschappelijke resultaten

Opgroeien en Ontwikkelen

Ambitie: Alle inwoners tussen de -9 maanden en 27 jaar in Staphorst groeien gezond, veilig en kansrijk op.

Thema Gezond Opgroeien

1. Ouders zijn zich bewust van een gezonde leefstijl van opgroeiende kinderen, waarbij specifieke aandacht is voor middelengebruik en het Rijksvaccinatieprogramma.
3. Jeugdigen met een ondersteuningsvraag krijgen passende en op ontwikkeling gerichte ondersteuning.
4. Ouders en jeugdigen kennen de weg naar preventief aanbod; de drempel ernaartoe is laag. Er wordt eerder en meer gebruik gemaakt van het preventief aanbod.
12. Ouders beschikken over opvoedvaardigheden, zodat hun kind zich optimaal kan ontwikkelen.
2. Meer kinderen voelen zich weerbaar
10. Ouders en jongeren kinderen kunnen omgaan met veranderingen en uitdagingen in hun leven. Ze hebben hier zelf de regie over.

Thema Veilig opgroeien

6. Huiselijk geweld is voorkomen of gestopt.
- 7.a. Meer kinderen groeien op in een veilige en stabiele thuissituatie, waarin ouders respectvol met elkaar omgaan en verantwoordelijkheid nemen voor hun rol als opvoeders.
- 7.b. Meer ouders gaan bij een echtscheiding op een respectvolle en zorgvuldige manier uit elkaar, met oog voor het welzijn van hun kinderen en vanuit hun gezamenlijke verantwoordelijkheid als opvoeders.

Thema Kansrijk opgroeien

8. Alle kinderen krijgen de ondersteuning die nodig is voor een gelijkwaardige start in het primair onderwijs.
9. Meer (anderstalige) kinderen gaan zonder onderwijsachterstanden naar het voortgezet onderwijs.
11. (liefst alle) Jongeren betreden met een startkwalificatie de arbeidsmarkt.

Meedoen

Ambitie: Inwoners kunnen naar eigen mogelijkheden meedoen in de samenleving

Thema participatie

- 13.a Meer inwoners werken, of participeren, waar nodig met ondersteuning.
- 13.b Meer inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt ontwikkelen zich.
- 14 Meer inwoners beschikken over basisvaardigheden waardoor ze zelfstandig kunnen functioneren en zich kunnen ontwikkelen.
- 15 Vluchtelingen en arbeidsmigranten doen actief mee in de samenleving.
17. Meer inwoners hebben grip op hun financiën of krijgen daarbij hulp.

18. Meer inwoners nemen deel aan sociale, sport en culturele activiteiten, met specifieke aandacht voor kinderen die opgroeien in een gezin met een lage sociaaleconomische status.

Thema Durf te vragen

21. Inwoners durven eerder hun (hulp)vraag te stellen, zodat zij op tijd passende ondersteuning krijgen.
22. Inwoners en professionals kunnen onderwerpen als middelengebruik, huiselijk geweld, grensoverschrijdend gedrag en suïcide signaleren en bespreekbaar maken en weten waar ze terecht kunnen met hun vragen.

Samenleven

Ambitie: Inwoners kijken naar elkaar om en zijn betrokken bij hun directe omgeving

Thema Inclusie

19. (Alle) inwoners voelen zich gerespecteerd in onze gemeente, waarbij er in het bijzonder aandacht is voor inwoners uit groepen die relatief vaak te maken hebben met onbegrip en uitsluiting.
20. Meer inwoners, die ondersteuning nodig hebben bij het zelfstandig wonen, kunnen blijven wonen in een eigen leefomgeving.

Thema Mantelzorg

23. Meer mantelzorgers kunnen hun mantelzorgtaken in balans uitvoeren. Er is speciale aandacht voor jonge en werkende mantelzorgers.

Thema Voor elkaar, met elkaar

24. Meer inwoners zetten zich in voor elkaar en voor de directe leefomgeving.
25. De leefbaarheid in alle wijken is goed.
26. Meer inwoners ontmoeten elkaar en voelen zich verbonden met elkaar.
28. Minder inwoners ervaren eenzaamheid.

Thema Sociale infrastructuur

29. (Tegelijk met de woningbouwopgave) de sociale infrastructuur versterken. Een toekomstbestendige en gezonde woon- en leefomgeving te realiseren, waar de mens centraal staat

Gezondheid

Ambitie: Inwoners leven gezond en vitaal

Thema Gezonde leefstijl

27 Inwoners voelen zich fysiek en mentaal gezonder, met specifieke aandacht voor inwoners met een lage sociaal-economische status en ouderen.

Thema Mentale gezondheid

32 Inwoners zijn mentaal veerkrachtig en kunnen omgaan met druk, stress, uitdagingen en teleurstellingen

Thema Gezonde leefomgeving

30 Er zijn meer inwoners die bewegen, sporten en cultureel actief zijn

31 In de buurt zijn ontmoetingsplekken, voorzieningen en activiteiten. De openbare ruimte is toegankelijk voor iedereen.

11. Bijlage 1 - Meer informatie bij 'Ontwikkelingen in de zorg'

IZA en GALA

Het IZA en GALA moeten bijdragen aan een vitale en veerkrachtige samenleving. En de programma's moeten bijdragen aan het betaalbaar houden van het (jeugd) zorgstelsel, zodat mensen die zorg nodig hebben ook kunnen blijven rekenen op zorg. Met elkaar streven we ernaar dat iedereen kan opgroeien, leven, werken en wonen in een gezonde en sociale omgeving.

Vanuit het IZA wordt gewerkt aan regionale transformaties om de zorg voor mensen die dat nodig hebben toegankelijk, kwalitatief goed en betaalbaar te houden. Vanuit het GALA wordt richting gegeven aan het bevorderen van een gezonde en actieve levensstijl voor iedereen. De akkoorden vormen het fundament voor een gerichte regionale en lokale aanpak op het gebied van preventie, gezondheid en sociale basis. De uitwerking van de akkoorden wordt regionaal aangepakt en lokaal uitgevoerd. In de regio IJssel-Vecht wordt samengewerkt door gemeenten, zorgverzekeraar, gemeentelijke gezondheidsdienst en andere partners. Gezamenlijk is het plan Samen Gezond IJssel-Vecht opgesteld¹⁰.

Concrete acties die voortkomen uit deze akkoorden richten zich onder meer op valpreventie voor ouderen, een kansrijke start voor kinderen, fysiek en mentaal welzijn, gezonde leefstijl en leefomgeving, en het voorkomen van eenzaamheid.

AZWA, het aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord

Het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) bouwt voort op het Integraal Zorgakkoord (IZA), maar legt meer nadruk op de rol van gemeenten. Het doel is om zorg en ondersteuning beter te organiseren, met meer aandacht voor gezondheid, preventie en samenwerking in de regio.

Voor de gemeente Staphorst betekent dit:

- De gemeente wordt een volwaardige partner in de regionale zorgsamenwerking. We denken mee, beslissen mee en beoordelen samen met andere partijen hoe zorg en ondersteuning beter kunnen.
- Er komt meer verantwoordelijkheid bij ons te liggen voor het versterken van gezondheid en welzijn in de wijk. Denk aan preventie, vroegsignalering en het verbinden van zorg en sociaal domein.
- Er is afgesproken dat er zorggeld naar gemeenten verschuift, maar alleen als we samen met zorgpartners aantonen dat dit leidt tot minder zorgkosten of minder druk op personeel.
- We krijgen meer ruimte om te investeren in bijvoorbeeld welzijnswerk, mantelzorgondersteuning of preventieve projecten – maar dit vraagt wel om slimme keuzes en samenwerking.
- Tegelijkertijd verwachten we in 2026 een sterke daling van onze inkomsten, wat het lastig maakt om deze extra taken goed op te pakken zonder aanvullende middelen of duidelijke afspraken.

Op 2 juli 2025 is het onderhandelaarsakkoord bereikt tussen 16 partijen, waaronder het Rijk, zorgverzekeraars, zorgaanbieders en gemeenten. De definitieve ondertekening wordt verwacht in september 2025, na raadpleging van de achterbannen.

Lokale uitvoering met betrekking tot IZA, GALA

Op dit moment geven we in Staphorst uitvoering aan de GALA ketenaanpakken; Valpreventie bij ouderen; aanpak overgewicht kinderen; kansrijke start; gecombineerde leefstijlinterventie bij overgewicht en obesitas

¹⁰ [Samen gezond IJssel-Vecht - regioplan](#))

volwassenen. Dat doen we vanuit het programma 'Gezond Meedoen Staphorst'. We geven samen met maatschappelijke partners uitvoering aan gestelde doelen. Als gemeente hebben we de regie.

Voor het IZA zijn regionale coalities samengesteld voor de thema's Arbeidsmarkt, Digitalisering, Gezond Leven & Preventie, Vitaal Ouder Worden, Mentaal Welbevinden en Zorginnovatie & Transformatie. Om de activiteiten behapbaar te houden zijn de taken verdeeld over de (regionale) partners van het akkoord. Gemeente Staphorst neemt deel aan de werkgroepen 'Mentaal welbevinden' en 'Vitaal ouder worden'

Hervormingsagenda Jeugd (2023)

Om ervoor te zorgen dat kinderen in de meest kwetsbare positie toegang hebben en houden tot passende zorg, is een fundamentele verandering in het jeugdstelsel nodig. In de Hervormingsagenda Jeugd (2023)¹¹ zijn afspraken gemaakt om de jeugdzorg te verbeteren en financieel gezond te maken. In deze agenda ligt de focus op preventie en normaliseren.

De Hervormingsagenda Jeugd heeft twee doelen, die nadrukkelijk aan elkaar zijn gekoppeld.

1. Knelpunten in de jeugdzorg structureel aan te pakken;
2. Het jeugdzorgstelsel financieel houdbaar maken voor de toekomst.

De hervormingsagenda is opgebouwd uit 7 thema's;

1. Reikwijdte;
2. Jeugdhulp steviger verbinden aan aanpalende domeinen, zoals onderwijs, volwassenen ggz en bestaanszekerheid;
3. Stevige lokale teams en toegang;
4. Terugdringen residentiële jeugdhulp;
5. Kwaliteitsverbetering en blijvend leren;
6. Verbeteren organisatie en inkoop van specialistische jeugdhulp;
7. Verbeteren in data en monitoring.

De opgave voor gemeente Staphorst ligt voornamelijk bij thema's 2, 3 en 5: het verstevigen van de sociale en pedagogische basis en het verstevigen van de toegang tot jeugdzorg. Hierbij werken we continue aan kwaliteitsverbetering door samen te leren. De overige thema's worden in regionaal verband (RSJ IJsselland) uitgevoerd of vallen onder de verantwoordelijkheid van het Rijk.

Toekomstscenario voor Kind- en Gezinsbescherming

Het Toekomstscenario voor kind- en gezinsbescherming is gericht op verbetering van de keten van jeugdbescherming, zodat gezinnen in onveilige situaties betere, gezinsgerichte hulp krijgen. Het toekomstscenario verbetert de ondersteuning en bescherming voor slachtoffers van huiselijk geweld en kindermishandeling. En het is een beweging die gericht is op een eenvoudige, gezinsgerichte aanpak. In regionaal verband (IJsselland) wordt samen opgetrokken op dit onderwerp.

¹¹ www.rijksoverheid.nl - hervormingsagenda jeugd 2023-2028

12. Bijlage 2 - Meer informatie bij 'ontwikkelingen Wonen'

Sociale infrastructuur

De sociale infrastructuur omvat alle voorzieningen en diensten die nodig zijn voor een leefbare en verbonden gemeenschap. Het gaat om de toegang tot gezondheidszorg, onderwijs, openbaar vervoer, recreatie- en sportvoorzieningen, en plaatsen voor sociale ontmoeting (zoals kerken). Ook maatschappelijke ondersteuning en welzijnsorganisaties maken hier deel van uit. Een toereikende en goed functionerende sociale infrastructuur zorgt ervoor dat inwoners hun basisbehoeften kunnen vervullen, zich kunnen ontwikkelen, mee kunnen doen in de samenleving en zich verbonden voelen met anderen. Dit draagt bij aan een veilige, duurzame en veerkrachtige gemeente.

In Staphorst schiet de sociale infrastructuur momenteel tekort. Dit knelpunt is ook benoemd bij de actualisatie van het collegeprogramma in 2024. Inwoners moeten terecht kunnen bij de huisarts of tandarts en gebruik kunnen maken van sportlocaties, verloskundigenpraktijk en scholen. Kinderen moeten veilig buiten kunnen spelen, jongeren hebben behoefte aan plekken om elkaar te ontmoeten en actief te zijn. Ook voor ouderen is het belangrijk dat er voldoende passende voorzieningen zijn om mee te blijven doen in de samenleving.

Het tekort aan maatschappelijk vastgoed speelt hierin een rol. Al langere tijd kampen de maatschappelijke organisaties met ruimtegebrek. Door de verwachte groei van het aantal inwoners zal dit tekort alleen maar toenemen. Daarom is het verbeteren van de sociale infrastructuur een urgente opgave.

Om deze opgave goed aan te pakken en voorbereid te zijn op de groei van Staphorst, versterken we de samenwerking tussen het fysieke domein en het sociaal domein. Deze samenwerking krijgt onder andere vorm in het Volkshuisvestingsprogramma, waarin we niet alleen kijken naar stenen en straten, maar ook naar mensen en hun leefomgeving. Want een groeiende gemeente vraagt om meer dan woningen alleen: het vraagt om een sterke sociale infrastructuur, zodat iedereen mee kan doen, zich kan ontwikkelen en zich thuis voelt.

Gezonde woon- en leefomgeving

De fysieke en sociale omgeving waarin mensen wonen, werken en leven, heeft grote invloed op hun gezondheid. Een toekomstbestendige en gezonde woon- en leefomgeving draagt bij aan preventie en welbevinden. Het stimuleert inwoners om hun gezondheid te verbeteren en draagt bij aan gemeenschapsvorming. Ook draagt het bij aan gezonde werknemers en een aantrekkelijk economisch vestigingsklimaat.

Een gezonde woon- en leefomgeving ontstaat niet alleen door fysieke ingrepen, maar vooral door samen met inwoners te kijken wat nodig is om prettig, veilig en gezond te kunnen leven. Gemeente, projectontwikkelaars, woningcorporatie en welzijnsorganisatie gaan hierbij het gedachtegoed van Positieve Gezondheid inzetten. Dit betekent dat het gesprek over de inrichting van buurten en kernen niet alleen gaat over stenen en voorzieningen, maar juist ook over wat mensen nodig hebben om zich gezond en verbonden te voelen.

Door inwoners te benaderen vanuit hun mogelijkheden en veerkracht – en niet vanuit hun beperkingen – ontstaat ruimte voor een ander gesprek. Wat maakt een buurt leefbaar? Wat helpt mensen om mee te doen, zich veilig te voelen, gezond te blijven? Denk aan toegankelijke ontmoetingsplekken, routes die

uitnodigen tot bewegen, en voorzieningen die aansluiten bij wat mensen zelf belangrijk vinden. Zo wordt de inrichting van de leefomgeving een gezamenlijke opgave, waarin gezondheid, gemeenschapsvorming en participatie hand in hand gaan.

Volkhuisvestingsprogramma

Voor sommige mensen is het vinden van passende woonruimte extra lastig. Zij bevinden zich in een kwetsbare positie, zijn afhankelijk van zorg of begeleiding, of bouwen hun leven opnieuw op. Denk aan ouderen, mensen met een migratieachtergrond, mensen die gevlucht zijn, mensen die uitstromen uit instellingen (zoals PI of GGZ), en dak- en thuisloze mensen.

Deze mensen behoren tot de zogenoemde 'aandachtsgroepen' op de woningmarkt. Deze aandachtsgroepen concurreren op dit moment met reguliere woningzoekenden om de schaarse betaalbare woningen.

Om voldoende woonruimte en passende woonvormen met zorg en/of ondersteuning te realiseren, stelt gemeente Staphorst een Volkshuisvestingsprogramma op.